

pošt. příhr. 489
111 21 Praha 1

ZPRAVODAJ

č. 95

Spokojené Velikonoce

DUBEN 2004

Vychází 4 x ročně

Ediční rada Zpravodaje: přátelé Soňa Neumannová (odp. redaktorka), Iva Apfělbecková (zástupce), František Ducháček, Věra Svobodová, Pavel Šulda a Dana Velebová

Kresby: přítelkyně Marie Tvrdková

Tisk: Zdeněk Míšek, Bořivojova ul. 90, 130 00 Praha 3

Internet: www.zahradkari.cz/hortiklub

HODINY PŘÍRODY

Všichni se podle nich řídíme. Určují střídání dne a noci. Na všechny z nás působí slunce, a to asi nejen svým světlem, ale i zvláštní magickou energií, která není dosud vysvětlena. Působí na naše chování, na náš zdravotní stav, na naši náladu a pod. A pak je zde působení měsíce, který dokonce na některé citlivé lidi má vliv psychický. Ale neoddiskutovatelné je, že způsobuje příliv a odliv. Zatím se nepodařilo vysvětlit přesně vliv těchto těles, ale je jasné, že existuje.

Tato dvě tělesa ovlivňují změny nejen dne a noci, ale i změny ročních období a denní hodiny.

A podle zákonů přírody mají všechny rostliny a všichni živočichové včetně člověka jakési vnitřní biologické hodiny. Ty určují, kdy být plný aktivity a kdy odpočívat. Těmito vnitřními hodinami se řídí celý rytmus života přírody. Například netopýři vylétají večer téměř na minutu přesně, v určitou hodinu také vylétají včely. Tažní ptáci od nás odlétají každoročně ve stejnou dobu bez ohledu na aktuální počasí. Také rostliny raší, kvetou, plodí a ukládají se k zimnímu odpočinku podle přírodních hodin, s menšími výkyvy ovlivněnými extrémními odchylkami v počasí.

Takže nejen my lidé známe tikající hodiny na našem zápěstí, ale hodiny zná celá příroda a bez naší vůle se jimi řídí.

Člověk třeba může zastavit hodiny, ale nikdy nemůže zastavit čas.

/Soňa Neumannová/

Pěstování zeleniny

Zelinářskou plochu považuji za důležitou část zahrady. Při úvaze o uspořádání pozemku určuji vždy její umístění. Na jednu osobu by mělo připadnout až 100 m² s celodenním osluněním, nejlepší půdou, přiměřeným závětrím a dosažitelností nejvhodnější závlahové vody.

Pořádná zelinářská výměra naplňuje hygienickou funkci zahrady jako zdroj přirozeně desinfekční a stimulační složky potravy. Jako možnost k nezbytnému celoročnímu tělesnému a duševnímu zatěžování. Účelný pohyb je všestranně zdravý. Mnohokrát v roce nás můžou potěšit úspěchy v pěstování. V prapůvodu jsme všichni zemědělci.

Velmi značná může být i její hodnota estetická. K tomu musí být správně podle společných nároků dělena na skupiny zelenin, druhy a odrůdy. Jen naplněním jejich značných potřeb může být zelenina zdravě urostlá a krásná. Přesně musí být rozměřeny záhony, pěšiny, řádky. Jako francouzská renesanční zahrada! Jenže navíc s celoroční proměnlivostí barev, tvarů a velikostí.

Mimořádně významná je funkce hospodářská. Na osobu je třeba 75 – 120 kg zeleniny za rok. Hlavně brukvovitých a kořenových s konzumovanými listy (celer, petržel). Měly by být co nejčerstvější, v co nejpestřejší skladbě, s co největší čistotou a s co nejmenším obsahem škodlivin. Jistotu o kvalitě máme, když jde o vlastní produkci.

Abych významněji přispěl k pěstitelské způsobilosti členů spolku, uvedl jsem ve Zpravodaji články v číslech: 56/1994 Základní agrotechnika – plevele
61/1995 Základní agrotechnika – orání, rytí
64/1996 Ekologické pěstování zeleniny
85/2001 Chemická ochrana zahrady

Při diskusích k tématu bývají u mnohých členů nejistoty:

a) O nezbytnosti hnojení hnojem

Podle mého poznání je používání co nejlepšího hnoje k úspěchu naprosto nezbytné! Snad jen na černozemích nížin to tak nutné není. Průmyslová hnojiva přirozenou úrodnost půdy úplně nenahradí.

b) O významu vzájemné nesnášenlivosti druhů zeleniny

Ke snášenlivosti zeleniny vedle sebe, k tzv. „ekologickým směsím“, jsem psal už v článku z r. 1996. Tyto úvahy považuji stále buď za nesmysl nebo prohnatost, která má dovést důvěřivce jen k nakupování.

Snášenlivost plodin ve sledu za sebou popisují učebnice agrotechniky spíše termínem vhodnost. U zeleniny v zahrádkářských poměrech je rozhodujícím faktorem pohotovost živin, fyzikální stav půdy (vzduch, voda, teplo) a nebezpečí hlavně houbových chorob. Proto vhodnost v následování určuji podle společenství, která mají v nárocích i úskalích shodu.

Soubor zelenin dělíme obecně, podle nároků na výživu, na druhy první trati, tzn. ty, které vyžadují přímé hnojení a druhy druhé trati, které vyžadují tzv. starou sílu. To je situace hlavně 2. rok po hnojení hnojem.

Proto mám plochu rozčleněnou na poloviny. Každý rok jednu z nich hnojím. A poloviny dělím znovu na poloviny. To znamená 4 díly – hony; čtyřhonný osevní postup, tzv. rotace, kdy se dostane stejné společenství rostlin na stejné místo každý čtvrtý rok.

Jeden hnojený hon obsazují brukvovitými zeleninami: čtyři druhy zelí, čtyři druhy kapust, květáky, brokolice, kedlubny. Dále tři druhy celeru, dva druhy póru a mák ve dvou odrůdách. Na druhý hnojený hon sázím lilkovité – rané brambory a rajčata.

Jeden nehnojený hon osejí kořenovými zeleninami: dva druhy petržele, pastinák, dva druhy mrkve. Dále jsou tu ještě ředkvičky, ředkve, dva druhy čekanky, fazol, hrách a celoroční sled salátů. Na druhý nehnojený hon přijdou tykvovité a siličnaté zeleniny. Jsou to dva druhy okurek, cukety, patisony a tykev. Pak tři odrůdy česneku a dva druhy cibule. Zpravidla je tu ještě mangold ve dvou odrůdách, červená řepa, černý kořen, majoránka, bazalka a kopr.

Zdravotní úspěšnost zajišťují každoročním zakreslením osevního postupu a zaznamenáváním případného výskytu chorob. Při napadení siličnatých (včetně póru) plísni podpučí je nesmíme opakovat na místě dřív než za osm roků! Při

nádorovitosti kořenů u brukvovitých je to obdobné. A žádné desinfekce nepomohou! Jedy ani nesmysly o směsích druhů zelenin! Jen pořádek ve střídání. Velikost honů je trochu proměnlivá stěhováním jahod, které posunujeme po pozemku každý rok o jednu třetinu jejich plochy. Jsou na tři užitkové roky.

Zvýšené nároky na teplo řešíme u rajčat stavebnicovým fóliovníkem.

Papriky
pěstujeme

v teplém
pařeništi,
kde okna

nahradíme také
přenosným

krytem.

Mimo popsané hony pěstujeme na přilehlé ploše víceleté zeleniny (libeček, pažitku, reveň...) a léčivé rostliny (řepík, mátu, šalvěj, meduňku...). Toto společenství má nároky obdobné jako trvalky. Hnuj mu neprospívá. Potřebuje starou sílu kompostu.

Když jsme se naučili dobře pěstovat zeleninu, nedělá nám potíže ani pěstování většiny nejvzácnějších druhů vysokohorské květeny. Radost mám ale z obojího zhruba stejnou.

/Otakar Stupka/

KLUBOVÝ ŽIVOT

Předjarní setkání členů a výroční schůze Hortiklubu dne 21. 2. 2004

Tuto únorovou sobotu nás na setkání přivítala Botanická zahrada Univerzity Karlovy plná slunce, pupenů, sněženek a talovínů snad odměnou za to, že zůstáváme stále věrni „zelenému učení“. Kéž by nás tady ve své budově Přírodovědecká fakulta ještě dlouho hostila.

K provozu v přednáškové síni nám přišel připomenout jménem našich hostitelů docent Hrouda zejména opatrnost při používání zatemňovacích rolet. Jejich instalace stála moc peněz!

Setkání se zúčastnilo 58 členů.

Uvítání a zahájení provedl př. Šulda. Dále schůzi vedl jednatel př. Pícha.

Program setkání: Zpráva o hospodaření klubu
Zpráva revizní komise
Doplňující volby výboru a revizní komise
Zpráva o činnosti jednotlivých sekcí
Přednáška ing. arch. A. Šimčíkové

Do návrhové a mandátové komise byli zvoleni př. Ducháček, Baťková, Tvrdková.

Dále byli navrženi zástupci do Územní rady ZS přátelé Šulda a Pícha, což bylo plénem jednomyslně schváleno.

Zpráva hospodářky př. Sýkorové

- počet členů: 275
- odchází: 46 (člen. příspěvky nezaplaceny)
- k 1. 1. 2004: 229
- příjmy: 88 661 Kč
- výdaje: 89 568 Kč
- stav financí: – 907 Kč

Zpráva revizní komise - př. Pavlíková

- Kontrola hospodaření byla provedena 17. 2. 2004
 - Příjmy i výdaje souhlasí s doklady.
 - Pokladní hotovost byla: 5 490,10 Kč
 - Na běžném účtu bylo: 12 308 Kč
 - Terminovaný vklad činí 70 000 Kč, úroky jsou připisovány na běžný účet.
- Hlasováním všech 58 přítomných členů byla uzávěrka schválena.

Volby výboru:

Výbor Hortiklubu byl navržen ve stejném složení, jako pracoval dosud.

- Pavel Šulda – *předseda*,
- Iva Apfelbecková – *místopředsedkyně*,
- Václav Pícha – *jednatel*,
- Helena Sýkorová, Jiřina Heřmánková, Blažena Skřivánková, Soňa Neumannová, Daniela Velebová, Věra Svobodová, Miroslav Ezechel, Jaroslava Řeháková, Helena Pavlíková, Jarmila Melicharová – *revizní komise*

Jiné návrhy nebyli.

Zprávy předsedů jednotlivých sekcí:

Sekce zájezdová – př. Řeháková

- 1) dvoudenní zájezd na Moravu – 22. – 23. 5.
- 2) Zámek Orlík (další bude upřesněno) – 19. 6.
- 3) Botanická zahrada v Tróji (bude upřesněno)

Sekce Krásy zahrady – př. Šulda

6. 3. dopoledne – skalničkáři Ing. Holubec - Květena Jú – nanu a Tibetu
odpoledne – Ing. Stupka – Ošetřování ovocných stromů, řez

Sekce aranžování – př. Heřmánková (v lázních)

Předem dohodnuté akce 24. 2. a 23. 3. (Zpravodaj č. 94)

Připomínky:

I nadále hledány cesty, jak snížit výdaje.

Hospodářka př. Sýkorová připomíná, že je nutné zaplatit příspěvky nejdéle během 1. pololetí

Náš e-mail je na: www.zahradkari.cz/hortiklub

Př. Soňa Neumannová vyřídila Hortiklubu pozdrav od paní Brzákové.

Př. Iva Apfelbecková připomíná spolupráci se Skalničkáři (máme své panely na výstavišti u Faustova domu) – pořádají brigády na čistění, hrabání.

Bylo by třeba pomoci!

Po všech obvyklých drobných přátelských akcích mezi členy, které jsou potěšením setkání, se uskutečnila přednáška ing. arch. Šimčíkové – „Turecká příroda očima zahradního architekta“. Při pohledu na mapu snad mnozí připomínají tuto oblast s jakousi ostražitostí – víme přece z novin a televize, jak záludně nebezpečné jsou tyto končiny a jejich obyvatelé. Takže tam cestovat tisíce kilometrů v malé skupince – a na kole? A pak nám tato milá, spartánská, odvážná paní vtipným, neformálním způsobem přibližuje tyto oblasti, oblasti neuvěřitelné lidské vzájemnosti a pohostinnosti v krajině z pohádek. Byla to přednáška, na kterou nezapomeneme.

Tak na shledanou, Hortiklube, pořád hezky pracuj, jaro je přede dveřmi.

/Vlasta Kohoutková/

ZÁJEZDOVÁ SEKCE

1) Dvoudenní zájezd 22. a 23. 5. 2004 „MORAVA“

Program: - Školky Litomyšl, Zámek

- BLUDOV – lázeňský areál, živočišná farma p. ing. Divišové, roubená chalupa

- p. Janička – posezení se členy ZO BLUDOV - na pozvání př. Sokolové (v ceně nocleh, snídaně a večeře v hotelu Vlčí důl);

Neděle:

- BOROTÍN zahradnictví

- BOSKOVICE: arboretum Šmelcovna

- Zahradnictví LEBIŠ

- LYSICE zámek

Odjezd: 6:15 hod. od hotelu Opera

Cena: 650 Kč (bez vstupů).

Svačina s sebou, oběd není v programu.

2) Zájezd „ORLÍK“ 19. 6. 2004

Program: - Zámek Orlík, prohlídka zámeckého parku s p. Vlčkem

- Plzeň: Kaňákovi

- Cheznovice – zahrada přítele Stupky, návštěva krajčářky s možností nákupu

Odjezd: 6:30 hod. od hotelu Opera

Cena: 300 Kč.

Svačina s sebou.

Přihlášky na zájezdy: Jaroslava Řeháková, tel. 267 911 981

Rezervace je závazná až po zaplacení zájezdu. Změna programu vyhrazena.

O aranžování

24. 2. jsme se sešly k prvnímu jarnímu aranžování v Rokycanově ul., a protože bylo Matěje a staré přísloví praví: „...*na sv. Matěje, když se slunko zasměje, holek je tam na tisíce jak když máků naseje...*“, a nás se sešlo dost.

Slunko se usmálo a materiálu v podobě sušených květů, travin, plodů a hlavně proutí, které př. Dana Velebová s př. Evou Matáskovou a př. Helenou Sýkorovou donesly, bylo dostatečně – jako máku.

Nadšeně jsme se vrhly na zpracování několika ukázek z jarních motivů. Naši hosté i nové členky si bezesporu dobrou náladu odnesli. Proto sázejme, sklízíme a sbírejme, neboť v přírodě najdeme vždy něco nového, co dokážeme upravit tak, aby vznikla a vynikla krása.

/Helena Pavlíková/

Za věcnou správnost příspěvku ručí autor.

Redakční rada si vyhrazuje právo krátit rozsah delších příspěvků a všechny příspěvky v případě potřeby stylisticky upravovat.

Uzávěrka Zpravodaje č. 96 je 5. 4. 2004